

0200110121

(1re ex)

GOED

KEUREN?

SZW op zoek naar een samenhangend keuringsbeleid

POSTBUS 90001 - 2500 LV DEN HAAG
EN WERKGELEGENHEID
MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN
SZW

Inleiding

Het Ministerie van SZW is verantwoordelijk voor drie wetten, waarin voor de gebruiksfase van producten hiervoor keuringen zijn voorgeschreven en waarin ook keuringseisen zijn opgenomen.

Deze wetten zijn de Stoomwet (1953, eerste versie dateert al van 1896), de Wet op de gevaarlijke werktuigen (WGW, 1952) en de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet, 1980) en kennen zeer gedetailleerde uitwerkingen. De producten zijn drukapparatuur, machines, liften, hijskranen, kettingwerk e.d.

Samenhang en consistentie tussen de keuringsregimes van deze wetten is nauwelijks aanwezig, hetgeen niet verklaard kan worden uit de verschillen in deze wetten. Bovendien is de wetgeving m.b.t. de veiligheid van drukapparatuur verbrokkeld over diverse ministeries.

De te verrichten keuringen zijn als regel opgedragen aan instellingen, die hiervoor het monopolie bezitten.

Deze situatie sluit niet aan bij de huidige beleids-opvattingen waarbij het aanspreken van belanghebbenden op hun verantwoordelijkheden, het beëindigen van monopolies (marktwerking) en beperking van regelgeving worden nagestreefd.

De keurings regimes bestaan ook alweer geruime tijd en er is daarom aanleiding ze op hun werking te evalueren en indien nodig aan te passen.

Omdat de Europese Commissie in de afgelopen jaren werkte aan richtlijnen voor de genoemde producten, werd met de evaluatie en beleidsontwikkeling gewacht tot inzicht kon worden verkregen in de strekking van die richtlijnen. Eind 1995 was dit het geval.

Daarop werd in 1996 een evaluatie-onderzoek naar drie bestaande keuringsregimes opgedragen aan AEA Technology Netherlands B.V. in samenwerking met de TU-Delft en het NIA. Sindsdien is tevens gewerkt aan de opzet van een samenhangend kader voor keuringsregimes, dat ook aansluit bij de systematiek van de Europese product-richtlijnen.

Deze notitie is het voorlopige resultaat van dat proces en geeft weer langs welke hoofdlijnen de keuringsregimes zich zouden kunnen ontwikkelen.

2. Verantwoordelijkheden voor keuringen in de handels- en in de gebruiksfase

Onder producten worden in deze notitie technische voortbrengselen verstaan als machines, installaties en gereedschappen, die voor hun gebruikers of hun omgeving (ernstig) letsel of schade kunnen opleveren.

De veiligheid van deze producten is afhankelijk van hun functie, het ontwerp, de feitelijke uitvoering, de staat van onderhoud ervan en de manier waarop de producten worden gebruikt.

De functie van producten is in deze notitie als zodanig geen onderwerp van nadere beschouwingen.

Het ontwerp en de uitvoering behoren tot de verantwoordelijkheid van de fabrikant; voor het onderhoud en het juiste gebruik zijn eigenaren/beheerders van een product verantwoordelijk. In arbeidssituaties is dat meestal de werkgever.

Teneinde te voorkomen dat iedere EG-Lidstaat eigen eisen stelt aan veiligheids- en gezondheidsaspecten van producten, waardoor fabrikanten voor ieder land afwijkende modellen moeten fabriceren, hetgeen wordt ervaren als belemmering voor de vrije handel binnen de gemeenschap, zijn of worden product-richtlijnen opgesteld, waarin de essentiële veiligheids- en gezondheidseisen voor producten zijn vastgelegd.

Fabrikanten zijn ervoor verantwoordelijk dat het ontwerp en de fabricage van producten voldoen aan deze richtlijnen. Vervolgens zijn deze producten vrij verhandelbaar in de hele Europese Economische Ruimte (EER).

Product-richtlijnen beperken zich tot de handelsfase. Zodra de producten in gebruik (kunnen) worden genomen, is de op het beleid van iedere Lidstaat berustende nationale wetgeving bepalend, met de beperking

dat dit geen aanvullende technische eisen mag betekenen voor het nieuwe product. Indien nodig, kunnen Lidstaten aan het gebruik van producten nadere voorwaarden stellen, ook dit mag niet tot nieuwe handelsbelemmeringen leiden.

De verantwoordelijkheid van de fabrikant uit zich in een verklaring van overeenstemming en de CE-markering, waarmee hij verklaart dat zijn product aan de eisen van alle van toepassing zijnde richtlijnen voldoet. Bij een aantal in de richtlijnen opgesomde producten dient hij het ontwerp eerst aan een onafhankelijke deskundige instantie voor te leggen ter beoordeling of ze voldoen aan de vereisten van de richtlijn. In een aantal gevallen houden dergelijke instanties ook toezicht op de productie, de eindproducten of het kwaliteitsborgingssysteem van de fabrikant, e.e.a. eveneens zoals in de richtlijnen is omschreven.

Deze onafhankelijke instanties worden door de Lidstaten aangewezen op basis van criteria die aan de richtlijnen zijn ontleend en aangemeld bij de Europese Commissie (notificatie). In het spraakgebruik worden deze instantie daarom vaak aangeduid als "notified bodies" of "nobo's".

Nobo's hebben uit hoofde van hun taak uitsluitend bemoeienis met producten in de handelsfase. Er kunnen meerdere nobo's per richtlijn en per Lidstaat worden aangewezen.

Nobo's zijn bevoegd voor de hele gemeenschap en staan onderling in concurrentie.

Om gelijkheid van optreden te waarborgen stemmen zij hun activiteiten onderling af en staan zij onder toezicht van de Lidstaat die hen heeft aangewezen.

In de gebruiksfase die volgt op de handelsfase blijft de verantwoordelijkheid van de fabrikant voor het ontwerp en de fabricage aanwezig, echter ontstaan er tevens verantwoordelijkheden voor gebruikers, zij het de eigenaren/beheerders van de producten. Het betreft met name de zorg voor het in een goede staat houden (onderhoud) en het volgens de (gebruiks-) voorschriften en bedoelingen van de fabrikant omgaan met het product door de gebruikers.

De goede staat van een product kan vaak alleen middels keuringen, zeker indien dit door de gebruiker zelf niet simpel is vast te stellen.

Behalve bij wettelijke regelingen kan de noodzaak voor keuringen ook blijken uit een inventarisatie en evaluatie van de mogelijke gevaren van een product, waarbij de aanwijzingen en voorschriften van de fabrikant een prominente rol spelen.

De Nederlandse overheid volstaat er voor het merendeel van de producten mee om de verantwoordelijkheden voor keuringen alleen in algemene zin te regelen en te handhaven.

Voor producten met grote gevaren voor de gebruiker of de omgeving in de gebruiksfase heeft zij specifieke keuringen voorgeschreven. Dergelijke keuringen worden uitgevoerd door onafhankelijke (onpartijdige) en door de overheid aangewezen keuringsinstanties.

Het beleid van SZW betracht bij het specifiek voorschrijven van keuringen de nodige terughoudendheid en streeft naar maximale inbreng van betrokkenen en hun branche-organisaties.

Voor sommige producten is direct na de handelsfase een keuring voorgeschreven voor de eerste ingebruikname. Het betreft meestal producten die moeten functioneren in samenhang met andere producten, waarvoor een fabrikant zelf geen verantwoordelijkheid draagt of waarvan de veiligheid afhankelijk is van de manier waarop het product is opgesteld.

Het betreft hier een overgangsgebied met een nauwe samenhang tussen de handelsfase en de gebruiksfase. Gezien het grote aantal verschillende mogelijkheden kunnen hierover alleen per product (-groep) uitspraken worden gedaan.

Voor wettelijke keuringen in de gebruiksfase worden eveneens onafhankelijke keuringsinstanties aangewezen.

Recentelijk is de nieuwe richtlijn voor liften geïmplementeerd en zullen in de nabije toekomst richtlijnen voor drukapparatuur en voor arbeidsmiddelen verschijnen, waarin ook keuringsverplichtingen zullen zijn

opgenomen..

Deze richtlijnen maken wijzigingen in de wet- en regelgeving noodzakelijk, waarbij tevens de positie aan de orde komt van de bestaande door de Minister van SZW aangewezen keuringsinstanties, welke voor hun taakgebied nu nog in een monopoliepositie verkeren.

Alvorens hierover tot besluitvorming te komen, is een evaluatie-onderzoek gehouden naar de bestaande keuringsregimes voor drukapparatuur, liften en hijskranen.

Dit onderzoek werd opgedragen aan AEA-Technology Netherlands B.V., die het onderzoek verricht in samenwerking met de TU-Delft en het NIA.

3. Het AEA evaluatie-onderzoek

De uitkomsten van het onderzoek kunnen als volgt worden samengevat:

- I a Uit de interviews met direct betrokkenen en met inachtneming van een aantal opmerkingen, is gebleken, dat de huidige keuringsregimes goed functioneren.
- b Er bestaan weinig cijfermatige gegevens, waardoor de onderbouwing van a beperkt blijft tot een kwalitatief oordeel.
- c Aanbevolen wordt een monitoring systeem op te zetten voor wettelijke keuringsregimes, teneinde een beter (meer objectief) inzicht in het functioneren hiervan te verkrijgen.
- II Voor hijskranen en liften is behoefte aan een grotere helderheid over de criteria, waarop wordt gekeurd. Dit wordt nog belangrijker, wanneer marktwerking wordt geïntroduceerd. Het betreft onder meer de interpretatie-ruimte voor keuringsinstanties en de mogelijkheid tot verlenging van keuringstermijnen. Gedacht wordt aan het instellen van een gemeenschappelijk college van deskundigen.
- III Keurings- en inspectiediensten van fabrikanten en gebruikersorganisaties (drukapparatuur) vragen om een grotere rol bij het uitvoeren van wettelijke keuringen, waarbij bereidheid bestaat tot onafhankelijke verificatie. Voorkeur hierbij heeft de Raad voor Accreditatie, mits de rolverdeling met de certificerende instellingen of nobo's eenduidig kan worden afgebakend.

Daarnaast levert het onderzoek de volgende opmerkingen op:

- * Er doen zich problemen voor met de CE-markering bij samengestelde installaties.
- * Er bestaat twijfel over de kwaliteit van sommige buitenlandse nobo's.
- * Door het vervallen van een centrale registratieplicht gaat het overzicht van aanwezige keuringsplichtige producten (liften, hijskranen) verloren.
- * Vermeden moet worden dat bij meer marktwerking de huidige expertise-functie van de aangewezen keuringsinstanties verloren gaat.
- * Meer marktwerking wordt positief ontvangen, mits de kwaliteit van de keuringen kan worden gewaarborgd.
- * Er dient, zeker bij meer marktwerking gewaakt te worden voor interpretatie-verschillen door inspecteurs, regio's of keuringsinstanties.

- * Er is geen systematisch registratie van ongevallen met keuringsplichtige producten, waardoor bijstellingen of het verlaten van een regime moeilijk te onderbouwen zijn. Voorts wordt aandacht gevraagd voor de veiligheid tijdens de bouw van sommige producten (liften, hijskranen).

Door één ondervraagde worden kanttekeningen geplaatst bij de vereiste onafhankelijkheid van de keurder; betoogd wordt dat meer gewicht moet worden toegekend aan deskundigheid, die vooral bij fabrikanten aanwezig is.

Keuringen worden ook gezien als mogelijkheid om verantwoordelijkheid / aansprakelijkheid bij ongevallen te verkleinen.

De uitkomsten van het AEA-onderzoek zijn in het vervolg van deze notitie verwerkt met uitzondering van het volgende:

- * Indien producten voldoen aan de daarvoor relevante richtlijnen, kunnen extra constructie-eisen (comfort voor de machinist van zijn stoel e.a.) van bijvoorbeeld arbeidsmiddelen niet meer door de overheid worden afgedwongen. Als marktpartij kan een werkgever dit wel verlangen van een fabrikant. Hiermee behoren dergelijke wensen thuis in het overleg werkgever-werknemer over de arbeidsomstandigheden. Wanneer het risico's betreft, die niet in de betreffende richtlijn zijn afgedekt, moet de overheid wijziging van een richtlijn bewerkstelligen.
- * Arbeidsomstandigheden bij de bouw of samenstelling van producten behoren tot het domein van de Arbeidsomstandighedenwet, die buiten het bestek van deze notitie vallen. Over het algemeen biedt deze wet een hoog beschermingsniveau. Indien er aanleiding is om op specifieke problemen in te gaan dan ligt apart overleg met de directie Arbeidsomstandigheden in de rede.
- * Indien potentiële afnemers aanleiding hebben te twijfelen over de kwaliteit van nobo's e.d. staat het hen vrij om van fabrikanten inschakeling van nobo's te verlangen, waarin zij wel vertrouwen hebben. De overheid is daarbij gebonden aan Europese wetgeving en kan behoudens het starten van langdurige en moeizame procedures weinig beginnen. Wel is het handhavingsbeleid erop gericht om ondeugdelijke producten van de markt te weren.
- * Het ontbreken van een centraal register voor keuringsplichtige producten wordt door SZW niet als een gemis beleefd. Indien branches daaraan behoefte hebben zal e.e.a. nader worden gezien. Indien nodig kan bij de aanwijzing van keuringsinstanties de verplichting worden opgelegd tot medewerking aan het instandhouden van een dergelijk register.

4. Keuringen

Keuringen zijn organisatorische maatregelen, die moeten bijdragen aan het instandhouden van de veiligheid en betrouwbaarheid van een product, waarbij de technische staat van het te keuren product wordt vergeleken met normen.

De zorg voor veiligheid is een van de oudste en minst omstreden overheidstaken. Op vele gebieden waar gevaren voor haar onderdanen dreigen treedt de overheid regelend op; dus ook het keuringen van producten kan de aandacht hebben.

Het is wel de vraag hoe specifiek de overheid keuringen moet voorschrijven. Voor producten in de handelsfase is dit vastgelegd in EU-richtlijnen.

Voor de gebruiksfase spelen steeds twee elementen een rol; het gevaar dat dreigt en de kans dat deze bedreiging ook manifest wordt, hierbij wordt wel het begrip risico gehanteerd.

Het *risico* voor gebruikers of voor derden is het *gevaar* voor letsel of schade dat een product *kan* toebrengen, gecombineerd met de *kans* dat dit werkelijk wordt toegebracht. Veelal wordt risico uitgedrukt als het product van gevaar en kans.

Naarmate het risico van een product dat niet wordt gekeurd groter is, zal de overheid specifiekere voorschriften wat en hoe gekeurd dient te worden.

Alvorens keuringen te verlangen zal dus eerst de vraag moeten worden beantwoord, of en in hoeverre een (periodieke) keuring bijdraagt aan het instandhouden van de veiligheid van een product. In het vervolg van dit betoog is ervan uitgegaan dat deze afweging is gemaakt.

Teneinde keuringsverplichtingen te ordenen wordt een indeling in keuringsklassen voorgesteld, waarbij een groter risico leidt tot indeling in een hogere klasse.

Klasse-indeling

- Klasse 0: De keuringen mogen door de gebruiker zelf worden verricht; deze heeft daartoe uitsluitend voorlichting en instructie gehad. Er zijn geen specifieke overheidsvoorschriften.
- 1: De keuringen worden tenminste verricht door deskundige personen, die door de eigenaar/werkgever zijn aangewezen en daartoe speciaal zijn opgeleid. Er zijn geen specifieke overheidsvoorschriften.
- 2: De keuringen worden tenminste verricht door speciaal daartoe opgeleid personeel, dat een onafhankelijke positie in de organisatie bekleedt. De opleiding is erkend/gecertificeerd door een certificerende instelling onder de paraplu van de Raad voor Accreditatie (RvA). Er zijn geen specifieke overheidsvoorschriften.
- 3: Als klasse 2, waarbij tevens de deskundigheid en onafhankelijkheid binnen de organisatie zijn gecertificeerd en waarvoor een kwaliteitsborgingssysteem aanwezig is. De overheid stelt soms eisen aan de certificatie.
- 4: De keuringen worden verricht door onafhankelijke door de RvA geaccrediteerde keuringsinstanties of door dezelfde als bedoeld in klasse 3, wanneer zij daartoe met de geaccrediteerde keuringsinstantie een toezichts contract afsluiten. De overheid schrijft de keuringen voor en wijst de onafhankelijke keuringsinstanties aan.
- 5: Als 4, de keuringen kunnen echter niet aan anderen worden uitbesteed.
- 6: Als 5, met extra overheidstoezicht of uitvoering door de overheid zelf.

Degenen die keuringen verrichten worden op basis van (ou-)afhankelijkheid van hun oordeelsvorming ook wel als volgt aangeduid:

- First party: - De gebruiker keurt zelf.
- Een door de gebruiker zelf aangewezen deskundige (klasse 0 en 1) keurt.
- Second party - Een zelfstandige keurings- of inspectiedienst c.q. persoon (keurmeester) bij of van een (fabrikanten- of gebruikers-) organisatie (klasse 2 en 3) verricht de keuring.
- Third party - Een onafhankelijke externe keuringsinstantie of Certificatie-instelling (klasse 4, 5 en 6) voert de keuring uit.

Om deze klassen te kunnen koppelen aan risico's zijn objectieve gegevens het meest geschikt. Zoals ook in het AEA-onderzoek wordt geconstateerd, ontbreekt het daar aan en zal gezocht moeten worden naar andere

indicatoren.

Er is daarom aansluiting gezocht bij een eerdere publicatie van het Ministerie van SZW: CV 17, "Leidraad risico-taxaties" (de introductie van een risicograaf), hetgeen leidt tot een rangorde van keuringsklassen op basis van risico's.

In afwijking tot de standaardmethode van de risicograaf van CV 17, wordt de factor G voor gevaarsafwendig weggelaten, omdat dit voor de noodzaak van een keuring over het algemeen geen relevant gegeven is.

De methode kent de volgende variabelen:

1. Het maximaal optredende effect E (gevaar)

De factor E is gerelateerd aan het maximale gevaar of effect, dat de gebruiker of derden bedreigt en dat kan optreden als gevolg van het niet keuren van producten. Hierbij zijn de constructie van en de casuïstiek over het product belangrijk:

- E1 Lichte verwonding.
- E2 Blijvend functieverlies bij één of meerdere personen tot maximaal 1 dode.
- E3 Dood van meerdere personen.
- E4 Catastrofaal gevolg, vele doden.

2. Blootstellingsduur aan het gevaar B

De factor B wordt gekozen afhankelijk van de aanwezigheidsduur van personen in het gevaarlijke (bedreigde) gebied van het product:

- B1 Personen zijn zelden of slechts zo nu en dan aanwezig in het gevaarlijke gebied.
- B2 Personen zijn relatief vaak tot voortdurend aanwezig in het gevaarlijke gebied.

Bij producten kan deze factor niet altijd vooraf worden vastgesteld. In dergelijke gevallen wordt altijd B2 gekozen.

3. Faalfrequentie van een product F, zonder keuringen

De factor F heeft betrekking de kans op falen van een product, wanneer geen (periodieke) keuringen plaatsvinden. Hierbij worden betrokken:

- invloeden die leiden tot verslechtering/achteruitgang van het product (veroudering, vermoeidheid, corrosie, slijtage, invloed UV-straling, enz. met inbegrip van het functioneren van beveiligingen);
- risico's door de wijze van installeren of opstelling van het product;
- risico's door de complexiteit van het product of de installatie.

- F1 Zeer geringe kans op falen; het product is niet of nauwelijks verouderingsgevoelig.
- F2 Geringe kans op falen; het product zal in normale gevallen eerder functioneel falen, dan schade of letsel veroorzaken.
- F3 Relatief grote kans op falen, het product is verouderingsgevoelig.

Het verschil tussen F1 en F2 is soms moeilijk aan te geven. In twijfelgevallen wordt altijd F2 gekozen.

Deze factoren leiden via de risicograaf tot de volgende samenhang:

Keuringsklassen en risico's

		F3	F2	F1
E1		1	0	0
E2	B1	2	1	0
	B2	3	2	1
E3	B1	4	3	2
	B2	5	4	3
E4		6	5	4

Deze methode leidt tot een eerste ordening. Aangezien de uitkomsten enigszins afhankelijk zijn van degene die de methode toepast, kunnen verschillen in beoordeling optreden. Weging van de uitkomsten en eventuele bijstelling naar boven kunnen noodzakelijk zijn aan de hand van factoren, zoals

- regimes in het omringende buitenland;
- kans op veel/grote schade aan bijvoorbeeld het milieu;
- praktijk-ervaringen;
- economische factoren, gevaar voor concurrentie-vervalsing op basis van veiligheid;
- invloed op de werkgelegenheid;
- politieke criteria (denk aan kernenergie);
- kosten van keuringen t.o.v. de te verwachten "veiligheidswinst".

Middels de risicograaf wordt zichtbaar hoe de overheid terughoud kan zijn bij het stellen van regels voor keuringen. De keuringsklassen 0, 1 en 2 behoren tot het domein van werkgevers en werknemers, daarin bijgestaan door arbodiensten; klasse 3 is een overgangsklasse waarbij nadere overwegingen bepalend zijn voor het al dan niet stellen van specifieke regels en voor de klassen 4, 5 en 6 worden wel regels opgesteld.

5 Nadere uitwerking

Beoordelingen en keuringen in de handelsfase geschieden overeenkomstig de richtlijnen door de aangemelde instanties (notified bodies of "nobo's"). Het betreft het EG-typeonderzoek en waar nodig stukskeuring of productiebewaking. Voor een aantal producten kan de fabrikant kiezen voor kwaliteitsborging onder toezicht van een nobo (module H) op systeemniveau.

Nobo's worden aangewezen door de Lidstaten. Om voor aanwijzing in aanmerking te komen dienen nobo's te voldoen aan de minimum-criteria van de relevante richtlijn. Voor SZW kan men hieraan voldoen door erkenning door de Raad voor Accreditatie. Voor de accreditatie zijn of worden "Richtlijn-specifieke" criteria opgesteld als uitwerking van relevante delen van de normen-serie EN 45000, waarin tevens aanvullende de overheids-eisen kunnen worden opgenoemen.

De aanwijzingscriteria voor nobo's worden uitgewerkt op basis van de vereisten uit de richtlijnen, met betrokkenheid van de branche (fabrikanten, gebruikers en nobo's zelf), waarbij de overheid toeziet.

Momenteel worden als eerste criteria opgesteld voor de richtlijn Drukvlaten van eenvoudige vorm.

De gebruiksfase behoort tot het nationale beleid, echter zal er samenhang dienen te zijn tussen voorschriften voor keuringen in zowel de handels- als de gebruiksfase. Keuringen in de handelsfase (bijvoorbeeld de eindcontrole bij liften) en keuringen in de gebruiksfase (bijvoorbeeld een eerste keuring voor in gebruikname) moeten zoveel als mogelijk op elkaar aansluiten en geen dubbels vertonen.

Voor keuringen in de gebruiksfase wordt marktwerking ingevoerd. De aanwijzing van keuringsinstanties zal evenals voor de handelsfase geschieden op basis van accreditatie door de RvA, met toetsing op specifieke accreditatie criteria, die weer in overleg met de branche worden opgesteld.

Een aldus aangewezen instelling kan materieel dezelfde organisatie zijn als de op grond van EG-productrichtlijnen aangewezen nobo, de functie is echter verschillend en de aanwijzing geschiedt afzonderlijk.

Een bijzondere positie nemen gebruikers- en fabrikanten-keuringsdiensten in. Als gevolg van de ontwikkeling van kwaliteitborgingssystemen en ontwikkelingen in de praktijk hebben enkele organisaties van dit type zich in de afgelopen jaren een positie verworven bij het uitvoeren van periodieke keuringen, met name voor "eigen" doeleinden. Hiervoor bestaat geen wettelijke basis, waaraan wel behoefte is gaan ontstaan, te meer omdat ook enkele product-richtlijnen hiervoor openingen bieden.

Als oplossing wordt gedacht aan het koppelen van dergelijke "second-party" keuringsinstanties middels toezichtsovereenkomsten aan aangewezen keuringsinstanties. Deze houden toezicht op de onafhankelijkheid van de uitvoering, bijvoorbeeld op basis van te certificeren kwaliteitsborgingssystemen. Dergelijke overeenkomsten zullen voornamelijk in de keuringsklassen 3 en 4 van belang zijn.

Als alternatief kunnen dergelijke instellingen zich direct door de Raad voor Accreditatie laten accrediteren, waardoor ze zelf een onafhankelijke keuringsinstantie worden. Het is niet duidelijk of dit gezien de onafhankelijkheidstoets een reële optie is.

Teuslotte de termijnen bij periodieke keuringen. Er bestaat samenhang tussen de snelheid van veroudering/achteruitgang van een product en de keuringstermijn. Bij algemene regelingen zal men daarbij op een "veilige" termijn mikken, waardoor onder "lichte" gebruiksomstandigheden er soms te vaak wordt gekeurd. In beginsel bestaat er geen bezwaar tegen om "gebruiksafhankelijke" keuringstermijnen te introduceren, mits *eenduidige en verifieerbare criteria* kunnen worden gevonden.

Vooralsnog zal (in hoofdlijnen) worden vastgehouden aan de bestaande termijnen, daar de AEA-evaluatie nauwelijks nieuwe inzichten heeft opgeleverd, om hiervan af te wijken.

Bij het vaststellen van specifieke aanwijzingscriteria voor keuringsdiensten behoort ook het eenduidig vastleggen van keuringscriteria. In dat kader zou ook gezocht kunnen worden naar gebruiksafhankelijke criteria voor keuringstermijnen.

Bijlage I

Discussienotitie:
Concept-keuringsregime voor arbeidsmiddelen in de gebruiksfase
1. Inleiding.

Bij arbeidsmiddelen zijn risico's tijdens het gebruik soms aanleiding een regime van wettelijke keuringen op te zetten. Voor SZW kan een dergelijk wettelijke regime aan de orde zijn wanneer

- een arbeidsmiddel grote gevaren voor gebruiker of omgeving kan opleveren, en
- keuringskeuringen substantieel kunnen bijdragen aan het instandhouden van de veiligheid van dit arbeidsmiddel.

Daartoe zijn primair de gebruiks-risico's van groepen arbeidsmiddelen gewogen aan de hand van de risicograaf vermeld in de discussienota "Goed Keuren?" De uitkomsten van deze weging zijn vermeld in paragraaf 3 van deze notitie. Paragraaf 4 gaat daarop in en omschrijft de gebruiksregimes zoals die SZW voor ogen staan. Voor personenliften en drukapparatuur zijn aparte discussienotities beschikbaar.

2. Huidige gebruiks-keuringsregimes

Momenteel bestaan de volgende wettelijke regimes, waarin door SZW aangewezen keuringsorganisaties keuringskeuringen uitvoeren:

- keuring mobiele kranen en torenbouwkransen door de stichting Keboma te Ede.
- keuring hijs- en hefwerktuigen en hijsgereedschappen aan boord van schepen onder toezicht van de Arbeidsinspectie te Rotterdam

3. Eerste indeling in keuringsklassen

Met de risicograaf zijn de gebruiksrisico's van verschillende soorten arbeidsmiddelen en persoonlijke beschermingsmiddelen gewogen, uitmondend in een eerste indeling in keuringsklassen. Het resultaat daarvan is als volgt:

Product	Keuringsklasse (zie discussienota Goed Keuren?)
Hijs- en hefwerktuigen voor personen met een vrije valhoogte van personen ≥ 3 meter: Overige hijs- en hefwerktuigen voor personen	Klasse 4 voor meerpersoons-installaties. Klasse 2 voor éénpersoons-installaties Klasse 2
Mobiele kranen en torenbouwkransen ≥ 10 ton-meter Andere hijskransen ≥ 2 ton Overige hijs- en hefwerktuigen voor goederen	Klasse 3. Klasse 2 of 3 Klasse 2
Hijs- en hefwerktuigen en hijs- en hefgereedschappen aan boord van schepen	Klasse-indeling niet relevant. Keuring vloeit voort uit implementatie ILO-verdrag 152.
Hijs- en hefgereedschappen voor gebruik aan land	Klasse 2
Transportwerktuigen, funderingsmachines grondverzetmachines en vergelijkbaar materieel	Klasse 2
Overige arbeidsmiddelen	Maximaal klasse 2

4. Voorgenomen wettelijke gebruiksregimes en onderbouwing

Onafhankelijk van de keuringsklassen geldt een wettelijke onderhoudsverplichting voor gebruikers, die opgenomen is in het Arbobesluit en de Wet op de Gevaarlijke Werktuigen (Besluit machines). De noodzaak tot keuren van arbeidsmiddelen wordt in de keuringsklassen 1 t/m 3 normaliter door de gebruiker zelf bepaald aan de hand van de wettelijke voorgeschreven risico-inventarisatie en risico-evaluatie. Waar de risicograaf als uitkomst "keuringsklasse 4 of hoger" heeft, worden altijd wettelijke keuringen door onafhankelijke keuringsinstanties voorgeschreven.

Keuringsklasse 3 is een overgangsklasse naar wettelijke keuringen. Bij deze klasse kan SZW op basis van nadere overwegingen toch besluiten specifieke wettelijke keuringsvoorschriften te stellen en aldus tot een feitelijke indeling in keuringsklasse 4 besluiten.

4.1 Regime hijs- en hefwerktuigen voor personen (m.u.v. personenliften)

Voor deze producten geldt, naast de wettelijke onderhoudsverplichting, een algemeen geformuleerde wettelijke verplichting voor werkgevers om hijs- en hefwerktuigen regelmatig op goede staat te onderzoeken (zie hoofdstuk 7 Arbobesluit).

Met belanghebbenden zal besproken worden of en in hoeverre SZW specifieke wettelijke keuringen aan hijs- en hefwerktuigen met een vrije valhoogte van personen ≥ 3 meter moet voorschrijven.

Met name geldt dit voor hoogwerkers en gevelreinigingsinstallaties bestemd voor meerdere personen.

Onderbouwing

- Eerste indeling: keuringsklasse 4 voor meerpersoons-installaties met een de vrije valhoogte van personen ≥ 3 meter. Keuringsklasse 2 voor andere installaties.
- De markt heeft voorzien in een keuringsregime door onafhankelijke en deskundige inspectie- en certificatie-instellingen, die door de Raad voor Accreditatie zijn geaccrediteerd. Per jaar keuren deze instellingen op vrijwillige basis vele honderden hoogwerkers, verplaatsbare hangsteigers, trapliften en roltrappen. Roltrappen worden in veel grote gemeenten gekeurd op basis van gemeentelijke verordeningen
- In België en Duitsland bestaan keuringsregimes, waarin onafhankelijke keuringsinstanties in de gebruiksfase keuren. Andere bijkomende argumenten voor specifieke wettelijke keuringsmaatregelen in de gebruiksfase ontbreken vooralsnog.

4.2 Regime hijs- en hefwerktuigen voor goederen

Voor deze producten geldt, naast de wettelijke onderhoudsverplichting, een algemeen geformuleerde wettelijke verplichting voor werkgevers om hijs- en hefwerktuigen regelmatig op goede staat te onderzoeken (zie hoofdstuk 7 Arbobesluit).

4.2.1 Hijskranen ≥ 2 ton (incl. mobiele kranen en torenbouwkransen ≥ 10 tonmeter).

In aanvulling op het vermelde onder 4.2 wordt voor hijskranen ≥ 2 ton het bestaande wettelijke kraankeuringsregime met enige kleine aanpassingen gehandhaafd. Het aangepaste keuringsregime houdt het volgende in:

- * Gebruikskeuringen zijn wettelijk verplicht na ingrijpende wijziging of herstelling en tenminste eens per twaalf maanden. Voor deze keuringen moet de werkgever/gebruiker een deskundige of deskundige organisatie inschakelen. Hij is daarbij vrij in zijn keuze, behalve als het gaat om mobiele kranen en torenbouwkransen met bedrijfslast-moment ≥ 10 tonmeter. Bij deze kranen moet hij voor bepaalde keuringen een door SZW aangewezen keuringsinstantie inschakelen, te weten voor de keuring na ingrijpende wijziging en voor periodieke keuringen telkens na elke 24 maanden.

In de Europese wijzigingsrichtlijn voor arbeidsmiddelen is sprake van keuring van arbeidsmiddelen

voor ingebruikname, met name indien de veiligheid van dat arbeidsmiddel afhankelijk is van de wijze van installeren. SZW heeft een voorkeur om, in aansluiting op de CE-verplichtingen, de ingebruikname-keuring voor hijskranen opnieuw in te voeren. Daarbij zal ook rekening worden gehouden met de verplichtingen in het omringende buitenland. Met belanghebbenden zal over de herintroductie van ingebruiknamekeuringen voor kranen overleg worden gevoerd.

Onderbouwing

- Eerste indeling: keuringsklasse 3 voor mobiele kranen en torenkranen. Keuringsklassen 2 en 3 voor overige hijskranen.
Feitelijke indeling: keuringsklasse 4 voor mobiele kranen en torenkranen op basis van de volgende nadere overwegingen.
- Volgens evaluatie-onderzoek functioneert huidig keuringsregime voor hijskranen goed. Aanbevolen wordt dit regime in essentie te handhaven.
- Blijkens keuringsresultaten draagt het huidige regime van periodieke keuringen substantieel bij aan het instandhouden van de veiligheid; jaarlijks constateert Keboma bij gemiddeld 32% van de gekeurde kranen tekortkomingen, waarvan er gemiddeld 7% van ernstige aard zijn.
- Het huidige wettelijke hijskraanregime is in 1982 ingesteld naar aanleiding van Kamervragen (veel ernstige kraan-ongevallen, levering onveilige kranen) en op aandrang van belanghebbende groeperingen.
- In België en Duitsland bestaan ook keuringsregimes, waarin onafhankelijke keuringsinstanties hijskranen in de gebruiksfase keuren.

4.2.2 Andere hijs- en hefwerktuigen voor goederen dan 4.2.1

Voor deze producten gelden alleen de wettelijke onderhoudsverplichting en onderhoudscontroles als vermeld onder 4.2.

Onderbouwing

- Eerste indeling: keuringsklasse 2
- De markt heeft voorzien in een keuringsregime door onafhankelijke en deskundige inspectie- en certificatie-instellingen, die door de Raad voor Accreditatie zijn geaccrediteerd. Per jaar keuren deze instellingen op vrijwillige basis vele honderden hijs- en hefwerktuigen voor goederen.
- Vanuit de bestaande situatie zijn geen argumenten te ontleen, die specifieke wettelijke keuringsmaatregelen in de gebruiksfase noodzakelijk maken

4.3 Regime hijs- en hefwerktuigen en hijs- en hefgereedschappen aan boord van schepen

ILO-verdrag 152 verlangt dat de overheid deskundigen bevoegd verklaart voor het keuren van bovengenoemde producten. Het bestaande keuringsregime wordt tot dusverre uitgevoerd onder direct toezicht van de Arbeidsinspectie te Rotterdam.

Het voornemen bestaat de 7 klassebureaus, die op basis van de Schepenwet zijn aangewezen voor de classificatie van schepen, mede aan te wijzen voor de keuringen van hijs- en hefwerktuigen aan boord. De keuringscriteria zullen in overleg met de belanghebbenden tot stand worden gebracht. Hijs- en hefgereedschappen worden momenteel gekeurd door trek- en gloei-inrichtingen, die door de Arbeidsinspectie te Rotterdam zijn aangewezen. Er wordt naar gestreefd dit regime onder te brengen bij certificatie-instellingen die zijn erkend door de Raad voor Accreditatie. Een alternatief daarvoor is de trek- en gloei-inrichtingen te laten erkennen door de klassebureau's op basis van door deze bureaus opgestelde erkenningscriteria. Een en ander zal nog in overleg met betrokkenen worden uitgewerkt.

4.4 Regime hijs- en hefgereedschap aan land

Voor deze producten geldt, naast de wettelijke onderhoudsverplichting, een algemeen geformu-

leerde wettelijke verplichting voor werkgevers dat hijs- en hefgereedschap regelmatig door een deskundige op goede staat moet worden onderzocht en zo nodig beproefd (zie Arbobesluit). De werkgever is daarbij vrij in de keuze van zijn deskundige.

Onderhouding

- Eerste indeling: keuringsklasse 2
- Werkgevers kunnen op vrijwillige basis hun hijs- en hefgereedschap laten keuren door de trek- en gloei-inrichtingen als bedoeld onder 4.3.
- Vanuit de bestaande situatie zijn geen argumenten te ontleen, die specifieke wettelijke keuringsmaatregelen in de gebruiksfase noodzakelijk maken

4.5 Regime transportwerktuigen, funderingsmachines, grondverzetmachines e.d.

Voor deze producten zal worden volstaan met de wettelijke onderhoudsverplichting (zie Arbobesluit en WGW-besluit machines)

Onderhouding

- Eerste indeling: keuringsklasse 2
- Werkgevers kunnen op vrijwillige basis funderingsmachines laten keuren door een onafhankelijke en deskundige inspectie- en certificatie-instellingen, die door de Raad voor Accreditatie is geaccrediteerd mede op basis van de NVAF-eisen (Nederlandse Vereniging van Aannemers Funderingswerken).
- Vanuit de bestaande situatie zijn geen argumenten te ontleen, die specifieke wettelijke keuringsmaatregelen in de gebruiksfase noodzakelijk maken

4.6 Regime overige arbeidsmiddelen

Voor deze producten zal worden volstaan met de wettelijke onderhoudsverplichting (zie Arbobesluit en WGW-besluit machines)

Onderhouding

- Eerste indeling: keuringsklassen 1 en 2.
- Vanuit de bestaande situatie zijn geen argumenten te ontleen, die specifieke wettelijke keuringsmaatregelen in de gebruiksfase noodzakelijk maken
- Bij beoordeling van arbeidsmiddelen in algemene zin in relatie tot de risicograaf is de uitkomst van de faalfrequentie doorgaans bepalend. Indien het falen van een veiligheidscomponent zoals tweehandenbediening of een lichtscherf zal leiden tot een gevaarbringende situatie of beweging zal keuringsklasse 3 van toepassing zijn. Met de huidige stand van de techniek, en in het bijzonder van de beveiligingscomponenten op machines, zal in geval van falen de gevaarbringende beweging doorgaans worden voorkomen. Met dit functioneel falen zal het merendeel van de machines scoren in de keuringsklassen 1 en 2.

Dan rest de vraag welke arbeidsmiddelen in aanmerking komen voor keuringsklasse 3 of hoger. Om deze te kunnen beantwoorden zijn de machines met verhoogd risico, genoemd in bijlage IV onder a van de Machinerichtlijn, onderworpen aan een toetsing met de risicograaf. Uitkomst daarvan is dat geen van deze machines hoger kan "scoren" dan keuringsklasse 2. Van wettelijke gebruikskeringen aan overige arbeidsmiddelen wordt dan ook afgezien, te meer daar voor deze keningen ook anderszins geen goede onderhouding is te geven.

Bijlage II

Discussienotitie:

Concept-keuringsregime voor drukapparatuur in de gebruiksfase.

---

1. Inleiding.

Bij drukapparatuur zijn risico's tijdens het gebruik aanleiding om een wettelijk keuringsregime op te zetten. Voor SZW is een dergelijk regime aan de orde wanneer:

- drukapparatuur grote gevaren voor de gebruiker of omgeving kan opleveren, en
- keuringen in de gebruiksfase substantieel kunnen bijdragen aan het instandhouden van de veiligheid van de drukapparatuur.

Daartoe zijn primair de risico's bij gebruik van drukapparatuur gewogen aan de hand van de risicograaf, vermeld in de discussienota "Goed Keuren?". De uitkomsten van deze weging staan in paragraaf 4 van deze notitie. Paragraaf 5 van deze notitie gaat daarop in en omschrijft de gebruiksregimes zoals die SZW thans voor ogen staan. Voor personenliften en arbeidsmiddelen zijn aparte discussienotities beschikbaar.

2. Toepassingsgebied.

Deze notitie betreft een nadere uitwerking van de discussienota "Goed Keuren?" t.b.v. drukapparatuur, waarvoor de regelgeving in de gebruiksfase behoort tot het beleidsterrein van het Ministerie van SZW.

Deze regelgeving betreft:

- Stoomwet/Stoombesluit (SW/SB);
- Besluit drukvaten van eenvoudige vorm, op basis van de WGW.

3. Huidig keuringsregime.

In de huidige situatie is het keuringsregime in de gebruiksfase voor ketels, vaten en leidingen vastgelegd in SW/SB. De uitvoerende organisatie is Stoomwezen BV.

Voor drukvaten van eenvoudige vorm bestaat er geen specifiek keuringsregime in de gebruiksfase.

4. Indeling in keuringsklassen.

Voor de klasse-indeling zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Bij de effectindeling is rekening gehouden met zowel de druk en het volume van een drukapparaat als de stof in een drukapparaat. Globaal komt dit neer op E2 voor kleine apparaten en E3 voor grote apparaten.

Voor de blootstellingsduur is gekozen voor B2, daar deze niet altijd vooraf is vast te stellen.

T.a.v. de faalkans is voor alle drukapparaten gekozen voor F2 (geringe kans op falen).

Met de risicograaf zijn de risico's bij gebruik van verschillende soorten drukapparatuur gewogen, uitmondend in een indeling in keuringsklassen, zoals in de hierna volgende tabel is aangegeven.

Soort drukapparatuur	Keuringsklasse (zie discussienota Goed Keuren?)
1. Drukvaten voor gasen groep 1 (dampvaten) P x V (bar.L) 0 t/m 200 > 200	Klasse 2 Klasse 4
2. Drukvaten voor gasen groep 2 (stoom- en dampvaten) P x V(bar.L) 0 t/m 1000 >1000	Klasse 2 Klasse 4
3. Drukvaten voor vloeistoffen groep 1 (vloeistofvaten) P x V(bar.L) 0 t/m 1000 >1000	Klasse 2 Klasse 4
4. Drukvaten voor vloeistoffen groep 2 (vloeistofvaten) P x V(bar.L) 0 t/m 10000 >10000	Klasse 2 Klasse 4
5. Brandstofgestookte of anderszins ver- warmde apparatuur (ketels) P x V(bar.L) 0 t/m 200 >200	Klasse 2 Klasse 4
6. Installatieleidingen voor gasen groep 1 (dampleidingen) P x DN(bar) 0 t/m 3500 >3500	Klasse 2 Klasse 4
7. Installatieleidingen voor gasen groep 2 (damp- en stoomleidingen) P x DN(bar) 0 t/m 5000 >5000	Klasse 2 Klasse 4
8. Installatieleidingen voor vloeistoffen groep 1 (vloeistofleidingen) P x DN(bar) 0 t/m 35000 >35000	Klasse 2 Klasse 4
9. Installatieleidingen voor vloeistoffen groep 2 (vloeistofleidingen) P x DN(bar) 0 t/m 100000 >100000	Klasse 2 Klasse 4

NB. Groep 1 omvat gevaarlijke stoffen zoals gedefinieerd in art.2, lid 2 van Richtlijn 67/548/EEG van 27 juni 1967, "Indeling, de verpakking en het kenmerken van gevaarlijke stoffen" (o.m. ontplofbaar, (zeer licht en licht) ontvlambaar, (zeer) vergiftig).
Groep 2 omvat alle andere, niet tot groep 1 behorende stoffen.

Voor de indeling van de soorten drukapparatuur en de stofindeling is gebruik gemaakt van de systematiek zoals deze is gehanteerd in de ontwerp-richtlijn "Drukapparatuur". Ook de grenzen voor P x V zijn daaruit ontleend en bevinden zich tussen categorie II en III van de ontwerp-richtlijn.

5. Voorgenomen wettelijke gebruiksregimes en onderbouwing.

Onafhankelijk van de keuringsklassen geldt een wettelijke onderhoudsverplichting voor werkgevers/gebruikers t.a.v. de drukapparatuur (zie Arbobesluit, Besluit drukvaten van eenvoudige vorm en Stoombesluit).

De noodzaak tot keuren van drukapparatuur wordt in keuringsklassen 1 t/m 3 normaliter door de gebruiker zelf bepaald aan de hand van de wettelijke voorgeschreven risico-inventarisatie en evaluatie. Waar de risicograaf als uitkomst "keuringsklasse 4 of hoger" heeft, worden altijd wettelijke keuringen door onafhankelijke keuringsinstanties voorgeschreven.

Keuringsklasse 3 (klasse 3 komt overigens in de voorgestelde indeling in paragraaf 4 niet voor) is een overgangsklasse naar wettelijke keuringen. Bij deze klasse kan SZW op basis van nadere overwegingen toch besluiten specifieke wettelijke keuringsvoorschriften te stellen en aldus tot een feitelijke indeling in keuringsklasse 4 besluiten.

5.1. Drukapparatuur klasse 2.

Voor drukapparatuur in deze klasse wordt volstaan met de wettelijke onderhoudsverplichting voor werkgevers/gebruikers.

Onderbouwing:

- Vanuit de bestaande situatie is geen argument te ontleen dat een specifiek wettelijke keuringsregime noodzakelijk maakt.
- Het evaluatie-onderzoek geeft geen aanleiding de hier bedoelde apparatuur nader te regelen.

5.2. Drukapparatuur klasse 4.

Voor drukapparatuur in deze klasse blijft het bestaande wettelijke keuringsregime met enige aanpassingen gehandhaafd.

Dit houdt het volgende in:

- een deel van de drukapparatuur die vallen onder het toepassingsgebied van richtlijn Drukva-
ten van eenvoudige vorm komt onder het keuringsregime in de gebruiksfase;
- de voorgeschreven keuringen dienen uitgevoerd te worden door of onder verantwoordelijk van
een door de minister van SZW aangewezen onafhankelijke keuringsinstantie.

Onder keuring in de gebruiksfase wordt in dit verband ook de keuring bij eerste ingebruikne-
ming verstaan, naast andere periodieke keuringen..

Als keuringsinstanties voor het uitvoeren van keuringen in de gebruiksfase komen in aanmerking:
- de op grond van ontwerp-richtlijn "Drukapparatuur" aangemelde onafhankelijke instanties met
accreditatie op grond van een richtlijn-specifiek accreditatieschema, die tevens geaccrediteerd
zijn op grond van een specifiek accreditatieschema i.v.m. het uitvoeren van keuringen in de
gebruiksfase (EN 45011 voor het betreffende werkveld + aanvullende publiekrechtelijke
criteria);
- onafhankelijke instanties die geaccrediteerd zijn op grond van een specifiek accreditatieschema
(EN45011 voor het betreffende werkveld + aanvullende publiekrechtelijke criteria).

Opm: Onderdelen van de keuringen in de gebruiksfase kunnen door de keuringsinstantie d.m.v. sub-contracting worden uitbesteed aan gebruikerskeuringsdiensten (op grond van ontwerp-richtlijn "Drukapparatuur" aangewezen diensten) of aan inspectieinstellingen van de gebruiker met een certificatie op grond van EN 45004 (instelling van het Type B).

Onderbouwing:

- Het huidige keuringsregime bestaat reeds vele jaren.
- Volgens het evaluatie-onderzoek functioneert het huidige keuringsregime goed.
- Volgens het zelfde onderzoek wensen de inspectiediensten van de gebruikers een grotere rol in de periodieke keuring.
- In Duitsland bestaat een keuringsregime dat op vele punten overeenkomt met het huidig regime.
- Er bestaat te weinig inzicht in afkeurredenen van en ongevallen met drukapparatuur om het huidig keuringsregime op grond daarvan te veranderen.

Opm: Het in Oostenrijk in ontwikkeling zijnde keuringsregime in de gebruiksfase, geënt op de ontwerp-richtlijn "Drukapparatuur", vertoont veel overeenkomst met de in deze notitie gekozen opzet.

Andere EG-lidstaten zijn, voor zover bekend, nog niet zo ver. Ontwikkelingen dienaangaande zullen nauwlettend worden gevolgd.

Bijlage III

Discussienotitie:**Concept-keuringsregime voor personenliften in de gebruiksfase****1. Inleiding.**

Bij personenliften zijn risico's bij het gebruik aanleiding om een wettelijk regime van keuringen in de gebruiksfase op te zetten. Voor SZW is een dergelijk wettelijke regime aan de orde wanneer:

- een personenlift grote gevaren voor de gebruiker of het onderhoudspersoneel kan opleveren, en
- keuringen in de gebruiksfase substantieel kunnen bijdragen aan het instandhouden van de veiligheid van de personenlift.

Daartoe zijn primair de risico's bij gebruik van personenliften gewogen aan de hand van de risicograaf vermeld in de discussienota "Goed Keuren?". De uitkomsten van deze weging zijn vermeld in paragraaf 3 van deze notitie.

Paragraaf 4 gaat daarop in en omschrijft de gebruikregimes zoals die SZW voor ogen staan. Voor arbeidsmiddelen en drukapparatuur zijn aparte discussienotities beschikbaar.

2. Huidig keuringsregime

Deze notitie betreft een nadere uitwerking van de discussienota "Goed Keuren?" m.b.t personenliften, waarvoor de regelgeving t.w. het Liftenbesluit I, behoort tot het beleidsterrein van het Ministerie van SZW. In het huidig regime worden keuringen in de gebruiksfase van personenliften uitgevoerd door het Liftinstituut.

3. Indeling in keuringsklassen

Met de risicograaf zijn de risico's bij het gebruik van verschillende te onderscheiden categorieën personenliften gewogen, uitmondend in een eerste indeling in keuringsklassen. Het resultaat daarvan is als volgt:

Liften bestemd voor:	Keuringsklasse (zie discussienota Goed Keuren?)
vervoer van twee of meer personen	Klasse 4
vervoer van één persoon	Klasse 3
vervoer van uitsluitend personen in de bouw (Personenbouwliften)	Klasse 4

4. Voorgenomen wettelijke gebruiksregimes en onderbouwing

Onafhankelijk van de keuringsklassen geldt een wettelijke onderhoudsverplichting voor werkgevers en eigenaren/houders van liften (zie Liftenbesluit I artikel 10 en Arbobesluit, hoofdstuk 7).

Voor werkgevers geldt dat de noodzaak tot keuren van personenliften in de keuringsklassen t/m 3 normaliter door de werkgever/gebruiker zelf bepaald wordt aan de hand van de wettelijk voorgeschreven risico-inventarisatie en -evaluatie. Waar de risicograaf als uitkomst "keuringsklasse 4 of hoger" heeft, worden altijd wettelijke keuringen door onafhankelijke instanties voorgeschreven.

Keuringsklasse 3 is een overgangsklasse naar wettelijke keuringen. Bij deze klasse kan SZW op basis van

nadere overwegingen toch besluiten specifieke wettelijke keuringsvoorschriften te stellen en aldus tot een feitelijke indeling in keuringsklasse 4 besluiten.

4.1 Regime liften bestemd voor vervoer van twee of meer personen

Het bestaande wettelijke keuringsregime voor deze categorie liften wordt gehandhaafd. Dit keuringsregime houdt het volgende in:

* Keuring voor ingebruikname en periodiek, na 12 maanden, vervolgens na elke 18 maanden.

Onderbouwing

- Eerste indeling: keuringsklasse 4.
Gekozen waarden: Effect E3, Blootstelling B2 i.v.m. meerdere personen in de liftkooi, Faalkans F2 verslechtering/veroudering heeft normaliter beperkte invloed door aanwezigheid (val)beveiligingen = > Klasse 4.
- Volgens het evaluatie-onderzoek functioneert het huidige keuringsregime voor liften goed.
- Blijkens keuringsresultaten draagt het huidige regime van periodieke keuringen substantieel bij aan het instandhouden van de veiligheid van deze liften. Door het Liftinstituut werden in 1995 bij 85% van de nieuw opgeleverde installaties opmerkingen gemaakt voor aanpassing, 11,8% werd direct afgekeurd. Van de periodiek gekeurde installaties werden bij 53,4% afwijkingen geconstateerd, 3% van de installaties werd afgekeurd.
- Het huidige wettelijke keuringsregime voor liften is ingesteld in de jaren vijftig om reden dat er veel ernstige ongevallen met liften gebeurde.
- In België en Duitsland bestaan ook keuringsregimes, waarin onafhankelijke keuringsinstanties liften voor ingebruikname en periodiek keuren.

4.2 Regime liften bestemd voor vervoer van één persoon

Voor deze categorie liften (o.a. woonhuisliften voor gehandicapten) bestaat thans hetzelfde regime als voor liften bestemd voor meer personen. (zie onder 4.1)

Gezien de uitkomst van de risicograaf (keuringsklasse 3) zal met belanghebbenden worden besproken of keuringen voor deze categorie liften voorgeschreven moet blijven. Een en ander in afstemming met met hijs- en hefwerktuigen voor personen, zie bijlage arbeidsmiddelen. Voor hijs- en hefwerktuigen voor het verplaatsen van één persoon worden de keuringen aan de markt overgelaten.

Onderbouwing

- Eerste indeling: keuringsklasse 3
Gekozen waarden: Effect E2, Blootstelling B2 i.v.m. persoon in liftkooi of bij onderhoud in gevaarlijk gebied, Faalkans F3 relatief grote kans op falen door verslechtering/achteruitgang, meerdere bewegende delen en bewegingen afhankelijk van functioneren van beveiligingen (risico voor monteur)

4.3 Regime liften bestemd voor vervoer van uitsluitend personen in de bouw (Personenbouwliften)

Het bestaande wettelijke keuringsregime voor deze categorie liften wordt gehandhaafd. Dit keuringsregime houdt het volgende in:

* Keuring voor ingebruikname en na elke nieuwe opstelling, vervolgens periodieke keuringen na elke 6 maanden.

Onderbouwing

- Indeling in keuringsklasse als onder 4.1.
- Gezien het bedrijfsomstandigheden waarin deze categorie liften wordt gebruikt is er geen reden om van het bestaande regime af te wijken.